

ГАРАНТІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУДДІВ СУДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

Єгорова Валентина Сергіївна

к.ю.н. доцент факультету соціології і права НТУ «КПІ»

Важливим елементом конституційно-правового статусу суддів судів загальної юрисдикції є гарантії їх діяльності, що врешті й визначають конституційно-правовий статус судді. Під гарантіями діяльності суддів розуміють сукупність загальних та спеціальних способів і засобів реалізації прав й обов'язків суддів.

Загальні гарантії діяльності суддів судів загальної юрисдикції визначаються рівнем розвитку всіх сфер суспільного та державного ладу України, авторитетом судової влади у суспільстві та державі, станом прав і свобод людини і громадянина і, особливо, правом звернення до суду за захистом своїх законних прав і свобод.

Спеціальні гарантії діяльності суддів судів загальної юрисдикції – це система нормативно-правових та організаційно-правових способів і засобів здійснення судьями своїх прав й обов'язків. Під нормативно-правовими гарантіями прийнято розуміти наявність гармонійно-розвиненої комплексної законодавчої бази, що визначає конституційно-правовий статус суддів судів загальної юрисдикції і судової влади загалом. Організаційно-правові гарантії передбачають наявність ефективного механізму представленого органами державної влади та місцевого самоврядування.

Від досконалості системи гарантій діяльності судді суду загальної юрисдикції залежить доля існування судової влади в Україні. Адже на сьогодні, попри позитивний поступ судової реформи в Україні конституційно-правовий статус суддів судів загальної юрисдикції не отримав належного місця у суспільстві.

Термін “гарантія” запозичене з французької мови “*garantie*”, який перекладається на українську як “запорука; умова, котра забезпечує щонебудь”. Однак, незважаючи на те, що поняття “забезпечення” і “гарантія” мають багато спільного, ми вважаємо це різні поняття.

Проблема визначення поняття “гарантія” на сьогодні не має однозначного вирішення, оскільки у спеціальній літературі не існує єдиного поняття гарантій.

Юридичні гарантії діяльності суддів судів загальної юрисдикції також можна класифікувати за певними критеріями:

1) за юридичною силою нормативно-правових актів, які містять норми-гарантії, вони поділяються на такі, що містяться в законах і підзаконних нормативних актах;

2) за місцем їх закріплення в системі законодавства – на загальноправові та галузеві;

3) за видом юридичних норм, які закріплюють гарантії незалежності суддів – на матеріальні та процесуальні;

4) за особливістю правового статусу деяких категорій суддів – на загальні та спеціальні.

До організаційно-правових гарантій діяльності суддів судів загальної юрисдикції належать: побудова судової системи на засадах автономності; конкурсна процедура формування суддівського корпусу; вичерпний перелік підстав припинення повноважень суддів, який базується на принципі їх незмінюваності; рівність правового статусу суддів; право суддів на відставку; їх недоторканність; особливий порядок фінансування судів; створення необхідних організаційно-технічних та інформаційних умов для діяльності судів; матеріальне та соціальне забезпечення суддів; система органів суддівського самоврядування.

Гарантіями діяльності суддів судів загальної юрисдикції є сукупність об'єктивних та суб'єктивних чинників, спрямованих на практичну реалізацію їх прав та обов'язків, на усунення можливих перешкод їх неналежного здійснення.

Гарантії діяльності суддів судів загальної юрисдикції різноманітні, їх можна класифікувати в дві основні групи: організаційно-правові та нормативно-правові гарантії.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К. : Преса України, 1996. – 80 с.
2. Тенькав С. О. Проблемні питання створення і діяльності

“внутрішніх” третейських судів в Україні. Огляд судової практики і чинного законодавства / С. О. Тенькав // Вісник господарського судочинства. – 2002. – № 3. – С. 111.

3. Закон України “Про статус суддів” від 15 грудня 1992 р. № 2862-ХІІ / Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 8. – Ст. 56.

4. Закон України “Про судоустрій України” / Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 27–28. – Ст. 180.